



Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zdzisław Władysław

Nazwisko: Kowalczyk

Miejsce urodzenia: Lublin

Data urodzenia: 12-10-1954

Imię ojca: Henryk

Imię matki: Marianna

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta Prokuratury Rejonowej w Puławach w sprawie prowadzonej od grudnia 1981 roku przeciwko Zdzisławowi Kowalczykowi. W dniu 21.12.1981 Prokuratura Rejonowa w Lublinie (nr 1 Ds. 1440/81/S) wszczęła śledztwo dotyczące „zorganizowania i kierowania” strajkiem okupacyjnym w Oddziale Zakładu Doświadczalnego „Techpan” w Puławach. Tego samego dnia Zdzisławowi Kowalczykowi (wówczas pracownikowi „Techpanu”) postawiono zarzuty, iż „w okresie od 14 do 17 grudnia 1981 w Puławach, będąc członkiem NSZZ >Solidarność<, nie odstąpił od udziału w działalności tego związku, organizując i kierując strajkiem w OZD >Techpan<”. Jednocześnie zastosowano wobec niego areszt tymczasowy (z „Postanowienia o tymczasowym aresztowaniu” wynika, że został zatrzymany 19.12.1981). Osadzono go w Areszcie Śledczym w Lublinie. Postanowieniem PR w Lublinie z dnia 22.12.1981 postępowanie przekazano do Prokuratury Rejonowej w Puławach - z uwagi na miejsce „popelnienia przestępstwa”. W dniu 31.12.1981 Prokuratura ta (nr 1 Ds. 1081/81/S) skierowała do sądu „Akt oskarżenia” przeciwko Zdzisławowi Kowalczykowi. Zarzucono mu, że w dniach 14-17.12.1981, „mimo wprowadzenia na terenie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stanu wojennego i zawieszenia działalności związków zawodowych, nie odstąpił” od tej działalności, „a w szczególności wziął udział w zorganizowaniu i kierowaniu strajkiem” w OZD „Techpan” w Puławach, co zakwalifikowano jako przestępstwo określone w art. 46 ust. 1 i 2 Dekretu z dnia 12.12.1981 o stanie wojennym w zw. z art. 10 & 2 KK. Sprawa podlegała „rozpoznaniu przez Sąd Wojewódzki w Lublinie w trybie doraźnym”. W dniu 01.02.1982 Sąd Wojewódzki (sygn. akt II K. 89/81; w niektórych dokumentach II K. 83/81) uznał Z. Kowalczyka winnym zarzucanych mu czynów i skazał go na 1,5 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na 2 lata (oraz kary dodatkowe). Po wniesieniu rewizji nadzwyczajnej od tego wyroku przez Ministra Sprawiedliwości (równoległe z takim wnioskiem zamierzała wystąpić prokuratura), w dniu 28.04.1982 Sąd Najwyższy przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Wojewódzkiemu w Lublinie, który skierował ją do Sądu Rejonowego w Puławach. Dnia 06.09.1982 Sąd ten również uznał, że Zdzisław Kowalczyk winien jest popelnienia zarzucanego mu „przestępstwa” i orzekł wobec niego karę 1 roku pozbawienia wolności z zawieszeniem na 3 lata, grzywnę i pokrycie kosztów postępowania. Prokuratura Rejonowa w Puławach złożyła rewizję od tego wyroku, żądając dla Z. Kowalczyka kary bezwzględnego więzienia. Natomiast obrońcy Zdzisława Kowalczyka wnieśli o jego u niewinnienie.

Akta o sygn. IPN Lu 363/2 (1 Ds. 1081/81/S), zapis w aktach o sygn. IPN Lu 124/19, pod poz. 1440/81 (RA 4/42/12/01, kopie Repertoriów Prokuratury Rejonowej w Lublinie z lat 1979-1986), zapisy kartoteczne.

Akta Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z lat 1981-1983, w sprawie karnej prowadzonej przeciwko Zdzisławowi Kowalczykowi, oskarżonemu o „kontynuowanie działalności związkowej” po wprowadzeniu stanu wojennego „poprzez udział w strajku” na terenie OZD „Techpan” w Puławach w dniach 14-17.12.1981. W dniu 01.02.1982 Sąd Wojewódzki w Lublinie (sygn. akt II K. 89/81) uznał Zdzisława Kowalczyka winnym popełnienia czynów określonych w Dekrecie z dnia 12.12.1981 o stanie wojennym, skazując go na 1,5 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata, utratę praw publicznych na 2 lata oraz zasądając karę grzywny w wysokości 3 000 zł i pokrycie kosztów postępowania. Na skutek rewizji nadzwyczajnej, wniesionej od tego wyroku na niekorzyść Zdzisława Kowalczyka przez Ministra Sprawiedliwości, w dniu 28.04.1982 Sąd Najwyższy (sygn. akt V KRN 119/82) uchylił zaskarżony wyrok, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Wojewódzki w Lublinie (sygn. akt II K. 67/82). Ten ostatni uznał jednak, że właściwym jest tu Sąd Rejonowy w Puławach, który wyrokiem z 06.09.1982 (sygn. akt II K. 490/82) orzekł wobec Zdzisława Kowalczyka karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na 3 lata oraz 30 000 zł grzywny i pokrycie kosztów postępowania. Na poczet kary zaliczono okres jego tymczasowego aresztowania od 21.12.1981 do 02.02.1982. W dniu 15.08.1983 Sąd Wojewódzki w Lublinie zastosował w stosunku do Z. Kowalczyka ustawę z dnia 21.07.1983 o amnestii, umarzając postępowanie prowadzone przeciwko niemu i "darując orzeczoną karę". Dnia 15.06.1993 Sąd Apelacyjny w Lublinie uchylił Postanowienie Sądu Wojewódzkiego z 15.08.1983, uniewinniając Zdzisława Kowalczyka.

Akta o sygn. IPN Lu 398/14 t. 1-2 (II K. 89/81), zapisy kartoteczne.

Akta Izby Karnej Sądu Najwyższego z lat 1982-1983 w sprawie Zdzisława Kowalczyka, oskarżonego, a następnie skazanego z art. 46 ust. 1 i 2 Dekretu z dnia 12.12.1981 o stanie wojennym w zw. z art. 10 & 2 KK za „kontynuowanie działalności” w NSZZ „Solidarność” po wprowadzeniu stanu wojennego - w szczególności poprzez „udział w zorganizowaniu i kierowaniu strajkiem w Oddziale Zakładu Doświadczalnego >Techpan< w Puławach”, którego był pracownikiem. W dniu 08.03.1982 Minister Sprawiedliwości wniósł rewizję nadzwyczajną od wyroku zapadłego w sprawie Z. Kowalczyka 01.02.1982 przed Sądem Wojewódzkim w Lublinie (sygn. akt II K. 89/81), domagając się dla niego „kary pozbawienia wolności i pozbawienia praw publicznych”. Dnia 28.04.1982 Sąd Najwyższy (sygn. akt V KRN 119/82) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Wojewódzki w Lublinie.

Akta o sygn. IPN BU 754/245 (V KRN 119/82).

Akta tymczasowo aresztowanego-skazanego, dotyczące Zdzisława Kowalczyka, prowadzone przez Areszt Śledczy w Lublinie od grudnia 1981 do lutego 1982. Materiały zawierają m.in. „Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu” Z. Kowalczyka oraz „Nakaz przyjęcia” go do Aresztu Śledczego w Lublinie, wydane 21.12.1981 przez Prokuraturę Rejonową w Lublinie, w związku z postępowaniem toczącym się wobec niego „w trybie doraźnym” (nr 1 Ds. 1081/81). Został uwolniony na podstawie „Nakazu zwolnienia” z dnia 01.02.1982, wydanego przez Sąd Wojewódzki w Lublinie (sygn. akt II K. 89/81).

Akta o sygn. IPN Lu 23/161 (65/III/82).

Materiały Wydziału Śledczego KW MO Lublin dotyczące działalności NSZZ „Solidarność” oraz osób internowanych w okresie stanu wojennego. Jak wynika z zapisu zawartego w Inwentarzu akt sygn. II KW MO/WUSW Lublin, materiały zarchiwizowane pod sygn. 10190/II, które złożono w archiwum Wydziału „C” w dniu 01.07.1983, obejmowały 2 tomy korespondencji dotyczącej internowanych oraz 11 tomów dokumentów odnoszących się łącznie do 221 osób; w późniejszym czasie dołączano kolejne tomy akt (np. w 1985 - m. in. „Informator o delegatach na I Krajowy Zjazd NSZZ >Solidarność<”, wykaz członków i działaczy NSZZ „Solidarność” Regionu Środkowo-Wschodniego, wykaz internowanych, którzy następnie wyemigrowali z Polski; w 1989 - wykaz internowanych z woj. lubelskiego oraz wykaz „b. działaczy NSZZ >Solidarność<”, z którymi przeprowadzono rozmowy ostrzegawcze w ramach akcji >Klon<”). Większość materiałów zniszczono za protokołem brakowania z dnia 13.09.1989. Wśród zachowanych dokumentów znajduje się „Wykaz osób aresztowanych” od dnia 13.12.1981, sporządzony 19.01.1982 (brak danych opracowującego). Pod poz. 27 wpisano tu Zdzisława Kowalczyka – z informacją o miejscu zamieszkania oraz zatrudnienia.

Akta o sygn. IPN Lu 020/638 t. 6 (10190/II).

Akta Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Związek” (nr rej. 25985), prowadzonej przez Wydział III „A”/ V KW MO Lublin w okresie 02.10.1980 - 21.03.1983. Jej celem była ochrona (...) „przed oddziaływaniem i przenikaniem do Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ >Solidarność< w Lublinie”, osób „o poglądach antysocjalistycznych, mających powiązania z działalnością ugrupowań antysocjalistycznych w kraju i za granicą oraz ochrona przed ewentualnymi próbami wykorzystywania MKZ NSZZ [Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych >Solidarność<] do rozgrywek politycznych wrogich ustrojowi socjalistycznemu”. W materiałach znajduje się szyfrogram z dnia 26.04.1982, skierowany do Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego MO Lublin ds. SB, zawierający wniosek Szefa Oddziału VII Szefostwa WSW o „zebranie operacyjnej charakterystyki” wymienionych mężczyzn (mieszkańców Puław), w tym Zdzisława Kowalczyka, oraz „podanie przyczyn ich internowania” (tak w dokumencie). Według nadawcy szyfrogramu, w ich sprawie zwróciła się do gen. Wojciecha Jaruzelskiego osoba zamieszkała w Puławach, dołączając „do swojej prośby podania żon” mężczyzn wskazanych w szyfrogramie. Materiały sprawy „Związek” złożono do archiwum pod sygn. 249/IV.

Akta o sygn. IPN Lu 018/162 t. 3 (249/IV).

Akta Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Bojkot” (nr rej. 29468), prowadzonej w okresie 20.04.1983 - 04.10.1984 przez SB KM MO/RUSW Puławy, w celu „wykrycia sprawców kolportażu” ulotek, „ujawnionych” na terenie Puław w kwietniu 1983 roku oraz „pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej”. Zdzisława Kowalczyka wymieniono w „Notatce służbowej dot. nowych elementów w sprawie >Bojkot<”, sporządzonej 27.04.1983 przez funkcjonariusza, który pozyskał informacje „podczas rozmów operacyjno-sondażowych z niektórymi mieszkańcami Puław, dot. ujawnionych na terenie miasta ulotek o szkodliwej i wrogiej treści (...)”. Odnotowano tu, że do Z. Kowalczyka, który „był aktywnym działaczem >S[olidarności]< w >Techpanie<”, „wieczorami przychodzą” nieznanne osoby, które „coś wynoszą”. W związku z tym, w ramach dalszych „przedsięwzięć” w tej sprawie, planowano „pogłębić dane” odnośnie Zdzisława Kowalczyka i objąć go akcją „Posesja” (zamierzenia te dotyczyły także drugiej osoby, której działania opisano w notatce). Zdzisław Kowalczyk został również wpisany do notatki służbowej z 08.06.1986, zawierającej zestawienie osób występujących „w notatkach w sprawie >Bojkot<”. Przy jego nazwisku znajduje się adnotacja „sprawa >Duchy<” (taką adnotację umieszczono też przy kilku innych osobach). Akta sprawy zarchiwizowano pod sygn. 10508/II.

Akta o sygn. IPN Lu 020/718 (10508/II).

Dokumentacja aktowa i mikrofilm z akt kontrolnych postępowania przygotowawczego (śledztwa) nr RSD 10/83, prowadzonego przez Wydział Śledczy KW MO/WUSW Lublin w okresie od 30.04.1983 do 18.07.1984, „w sprawie kolportażu nielegalnych wydawnictw sygnowanych przez b. NSZZ >Solidarność<” m.in. na terenie Puław. W materiałach znajduje się notatka urzędowa z dnia 28.04.1983, sporządzona przez funkcjonariusza KM MO Puławy, informująca o przeszukaniu dokonanym tego samego dnia w miejscu zamieszkania Zdzisława Kowalczyka – „zatrudnionego w >Techpanie< w Puławach”, „byłego przewodniczącego NSZZ >S[olidarność]<” (taka funkcja w dokumencie). Czynności te wykonano pod nieobecność Z. Kowalczyka (w obecności członka jego rodziny). Według notatki, w toku „przeszukania całego budynku mieszkalnego nie ujawniono żadnych dokumentów, tzw. nielegalnych wydawnictw”.

Akta o sygn. IPN Lu 0218/43 t. 1 (14845/III), mikrofilm o sygn. IPN Lu 0220/242 (14845/3).

Rejestr rozmów ostrzegawczych KW MO/WUSW Lublin oraz wykaz osób skazanych przez sądy i kolegia ds. wykroczeń z lat 1982-1988. Pod poz. 21 zestawienia osób, które zostały skazane w trybie doraźnym, znajduje się wpis dotyczący Zdzisława Kowalczyka; rejestracji w Wydziale „C” dokonał Wydział Śledczy (KW MO Lublin) dnia 17.02.1982. Ponadto jego dane wpisano pod poz. 1034 rejestru rozmów ostrzegawczych. Rozmowę przeprowadzał pion SB Puławy (w zapisie brak daty, prawdopodobnie dotyczy 1983 roku).

Akta o sygn. IPN Lu 0276/196 (265/196), zapis na karcie Mkr-2 z Kartoteki odtworzeniowej Biura "C" MSW.

„Informacje problemowe” Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO Lublin za okres styczeń - maj 1982. W „Informacji dot. sytuacji społeczno-politycznej” z dnia 02.02.1982, podpisanej przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego MO Lublin ds. SB i zarejestrowanej 16.06.1982 w Wydziale "C" KW MO Lublin pod nr 27975, podano m.in. dane dotyczące rozpraw, jakie odbyły się 01.02.1982 przed Sądem Wojewódzkim w Lublinie w odniesieniu do „organizatorów strajków”. Zdzisław Kowalczyk został tu wymieniony jako członek KZ NSZZ „Solidarność” w OZD „Techpan”, skazany w trybie doraźnym „za organizowanie i kierowanie strajkiem” w tym przedsięwzięciu. Wpisano tu również wymiar kary, orzeczonej wobec niego.

Akta o sygn. IPN Lu 0367/4 (111/29).

„Informacje sytuacyjne”, przesyłane z KW MO/WUSW Lublin do Dyżurnego Operacyjnego Gabinetu Ministra Spraw Wewnętrznych, od nr 184 z dnia 01.07.1983 do nr 277 z dnia 30.09.1983. W „Informacji sytuacyjnej nr 255/83” z 09.09.1983, w części dotyczącej osób i spraw, w których zastosowano ustawę z dnia 21.07.1983 o amnestii, podano, że Sąd Rejonowy (tak w dokumencie, winno być: Sąd Wojewódzki) w Lublinie (sygn. akt IV K. 89/83), w oparciu o przepisy wspomnianej ustawy umorzył postępowanie wobec Zdzisława Kowalczyka, skazanego 01.02.1982 przez Sąd Wojewódzki w Lublinie „za organizowanie i kierowanie strajkiem okupacyjnym w grudniu 1981” w przedsięwzięciu „Techpan” w Puławach.

Akta o sygn. IPN Lu 0135/35 (111/40).